

Toetsingskamer / rekenkamercommissie Gemeente Hollands Kroon

Onderzoek “Partners in Beheer”

Rapport van bevindingen, maart 2019

Hoekstra, A.M. (Abel), A-beleid.
Ossekop 5, 8911 LE Leeuwarden
13-3-2019

Inhoud

Inleiding	2
1. Conclusies en aanbevelingen	3
2. Onderzoeksopzet	5
3. Bevindingen	6
3.1 Is er beleid vastgesteld?	6
3.2 Wanneer is het beleid vastgesteld	7
3.3 Wat ligt er aan onderbouwing aan ten grondslag?	7
3.4 Hoe is de verantwoording ten aanzien van het programma verlopen?	7
3.5 Heeft de gemeenteraad zijn kaderstellende rol kunnen pakken op dit programma?	8
3.6 In het vraagstuk van doeltreffendheid hebben de inwoners van Hollands Kroon een belangrijke rol. Hoe komt deze tot uitdrukking?	8
3.7 Hoe verhouden de doelen uit het programma zich tegenover de behaalde resultaten?	9
Gebruikte documenten	13
Interviews	14

Inleiding

In 2012 is de gemeente Hollands Kroon ontstaan uit de vier gemeenten: Anna Paulowna, Niedorp, Wieringen en Wieringermeer, Elk van deze vier gemeenten had de buitendienst op zijn eigen manier georganiseerd.

De fusie gaf een kans voor een nieuwe aanpak, om het beheer van de openbare anders te gaan organiseren. Dit programma, genaamd “Partners in Beheer” heeft als doel de gemeente de schakel te laten zijn tussen de verschillende partners die betrokken zijn bij het onderhoud en de inrichting van de openbare ruimte, waar de inwoners een speciale rol in zijn gaan spelen. Naast de inwoners zijn bedrijven, instellingen en lokale organisaties betrokken bij het programma “Partners in Beheer”.

De Toetsingskamer heeft in maart 2018 de eerst aanzet gedaan voor het onderzoek naar “Partners in Beheer” dat in oktober van start gegaan. In het onderzoek staat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid centraal. Hoe kijken de medewerkers aan tegen het uitgevoerde programma en wat vinden de inwoners ervan.

Tijdens dit onderzoek zijn er gesprekken geweest met de betrokken ambtenaren, de verantwoordelijk wethouder, een aantal raadsleden en met inwoners.

I. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

In 2012/2013 heeft de gemeente Hollands Kroon de ambitie uitgesproken om de organisatie van het ruimtelijk beheer vorm te geven in het programma “Partners in Beheer”. Met dit programma was het de bedoeling om de “oude” afdelingen “openbare werken” om te vormen naar een dienstverleningsconcept waar het initiatief bij de inwoners van de gemeente werd neergelegd en waar de gemeente faciliterend werd. Het collegevoorstel is destijds vastgesteld op 21 mei 2013.

De gemeenteraad stelt de kaders en controleert de uitvoering. Dit is in de onderzoeksperiode niet gebeurd. Er is een aantal momenten geweest dat de raad is ingelicht over de voortgang door middel van presentaties. Deze presentaties waren altijd informerend van karakter en hebben niet tot expliciete herbevestiging van het beleid of tot wijziging van beleid geleid.

De gemeenteraad is overwegend positief over het gevoerde beleid. De behoefte van de raad het beleid aan te passen was afwezig.

Ondanks dat de inwoners een grotere rol zijn gaan spelen, zijn ze bij de opzet van het beleid niet direct betrokken geweest. Het belevingsonderzoek uit april 2012 heeft als leidraad gediend.

Het gevoerde beleid is doeltreffend geweest in het verschuiven van de verantwoordelijkheid naar inwoners en bedrijven (de afgelopen jaren zijn 200 initiatieven gerealiseerd).

Op de volgende onderwerpen wringt de schoen tussen het opgestelde en het uitgevoerde beleid:

- Het kwaliteitsniveau uit 2012 is niet gehandhaafd. Het belevingscijfer is na de start van het programma gedaald;
- De communicatie met de inwoners kan beter;
- De inwoners zijn niet direct betrokken bij het bepalen van het toe te passen kwaliteitsniveau ondanks dat dit wel de ambitie was;
- Het onderscheid tussen de verschillende beeldkwaliteitsniveaus is groot. Waarom ergens een bepaald niveau is toegepast niet altijd even duidelijk;
- Het kernbeheer en de taken van de kernbeheerder kan beter worden uitgedragen bij de inwoners;
- De digitale manier van het maken van meldingen openbare ruimte is storingsgevoelig (dit geldt met name voor de FIXI-app);
- Zelfbeheer is nog niet een gegeven. Veel inwoners zijn zich niet bewust van de mogelijkheden en van hun eigen verantwoordelijkheid.

Aanbevelingen

Dat de gemeenteraad weinig haar kaderstellende- en controlerende rol heeft gepakt, betekent niet dat het beleid niet doeltreffend of doelmatig is. De uitvoering van het beleid is gedegen maar het is goed om na een periode van enkel informeren over de voortgang van het beleid, het beleid te evalueren en door te ontwikkelen.

De doorontwikkeling van het beleid zou nadrukkelijk ook de met inwoners van de gemeente moeten worden gedaan vanwege de onbekendheid met het gevoerde beleid.

De gemeenteraad heeft behoefte haar kaderstellende rol in te vullen. De beeldvorming over het gevoerde beleid kan in stand blijven (dat loopt goed) maar een formeel moment waarin het beleid wordt herbevestigd en waarin de gemeenteraad de gelegenheid krijgt zich hierover uit te spreken is gewenst.

In algemene zin kan de voorlichting over het programma beter. Er is te weinig bekendheid met het programma. De mogelijkheden die het beleid biedt maar ook de verantwoordelijkheden die hierbij komen kunnen beter worden uitgedragen.

2. Onderzoeksopzet

De afgelopen jaren is er geen specifieke aandacht geweest voor de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid. De toetsingskamer wil graag inzichtelijk hebben of de doelen zijn behaald. De hoofdvraag van het onderzoek luidt als volgt:

Hoofdvraag

In hoeverre is het programma “Partners in beheer” doelmatig en doeltreffend?

Deelvragen

1. Is er beleid vastgesteld?
2. Wanneer is dit vastgesteld?
3. Wat ligt er aan onderbouwing aan ten grondslag?
4. Hoe is de verantwoording ten aanzien van het Programma verlopen?
5. Heeft de gemeenteraad zijn kaderstellende rol kunnen pakken op dit programma?
6. In het vraagstuk van doeltreffendheid hebben de inwoners van Hollands Kroon een belangrijke rol. Hoe komt deze tot uitdrukking?
7. Hoe verhouden de doelen uit het programma zich tegenover de behaalde resultaten?

Onderzoekstechniek

De actoren in dit onderzoek, bestaande uit betrokken ambtenaren, raadsleden en verantwoordelijk wethouder zijn in een interview bevestigd. Daarnaast is er een kleine steekproef onder de inwoners gehouden. Gevraagd is of de ambitie is behaald met de gebruikte middelen. De respondenten is gevraagd naar:

- Welk beleid is er inhoudelijk vastgesteld
- Hoe is het beleid uitgevoerd
- Welke rol speelt de gemeenteraad
- Wat is de beleving van de inwoner

Om te bepalen wat de doelen zijn van het beleid is ook deskresearch uitgevoerd.

Om te bepalen hoe het staat met de uitvoering van het beleid zijn interviews gehouden en is er een kleine peiling geweest onder een a-selecte groep van inwoners van de gemeente Hollands Kroon. Deze peiling was bij de start van het onderzoek geen onderdeel van de onderzoeksopzet en werd tijdens het gesprek met een afvaardiging van de gemeenteraad als suggestie meegegeven.

Er zijn meerdere gesprekken geweest, elk met verschillende actoren die te maken hebben met “Partners in beheer”. De inwoners zijn aan de hand van een korte enquête bevestigd.

3. Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de deelvragen beantwoord aan de hand van de gevoerde gesprekken, de afgenomen enquêtes en documentstudie.

3.1 Is er beleid vastgesteld?

Het programma “Partners in Beheer” wordt voor het eerst benoemd in de memo ‘Ontwikkeling buitendienst Hollands Kroon’. Deze memo van d.d. 22-11-2012 van het college is gericht aan de raad. De raad stelt naar aanleiding van deze memo geen vragen.

Op 21 mei 2013 is door het college het programma “Partners in Beheer” vastgesteld door het college van B&W.

Er zijn in het beleid een aantal aandachtspunten als *ambitie* in het beleidsdocument naar voren gebracht. Deze *ambities* zijn:

- Leefomgeving
 - *De samenleving en woonomgeving verandert. De gemeente kan hier niet zoals vroeger op sturen. De gemeente wil de leefbaarheid handhaven door samenwerking te bevorderen.*
- Dienstverlening
 - *De openbare ruimte wordt ingedeeld in drie beeldkwaliteitsniveaus. De gemeente informeert de inwoners over de gemaakte keuzes en hanteert moderne servicenormen voor meldingen openbare ruimte.*
- Ruimte voor betrokkenheid
 - *De gemeente gaat de verantwoordelijkheid over het beheer, de inrichting en het onderhoud delen met de inwoners en maatschappelijke partijen. Zelfbeheer door initiatieven van de inwoners te faciliteren. De gemeente verzorgt de basiskwaliteit*
- Regiegemeente
 - *De gemeente is opdrachtgever: ze besteed het onderhouden van de basiskwaliteit uit aan de marktpartijen. Eenvoudig werk dat vaak moet gebeuren wordt opgepakt door het bedrijf van de Sociale Werkplaats. De kernbeheerders inspecteren de openbare ruimte.*
- Digitalisering
 - *De mogelijkheden die het internet biedt moet maximaal benut worden. Meldingen openbare ruimte kunnen 24/7 worden gedaan. Het gemeentelijk areaal is digitaal inzichtelijk. Voorwaarden en andere regelingen zijn online terug te vinden.*
- Organisatie en medewerkers
 - *De buitendienst krijgt een nieuwe organisatie met zelfsturende teams: kernbeheerders, areaalbeheerder, meldingen openbare ruimte (MOR) en beheer openbare ruimte (BOR).*
- Van visie naar organisatie
 - *De gemeente heeft gekozen voor het scenario van “Regie op zelfbeheer”. De inwoners en bedrijven verantwoordelijk maken voor de openbare ruimte. Kernbeheerders ondersteunen de initiatieven. Team MOR groeit mee met de hoeveelheid meldingen.*
- Implementatietraject
 - *Er is een stip aan de horizon geformuleerd. Deze is in 2018 bereikt. Een helder gekaderd proces waar elke stap klein, met weinig impact is. Dit verloopt organisch.*

3.2 Wanneer is het beleid vastgesteld

De vraag naar een andere aanpak van de buitendienst komt voort uit de fusie van Anna Paulowna, Niedorp, Wieringen en Wieringermeer. Door deze fusie ontstond Hollands Kroon met vier verschillende buitendiensten.

Mei 2012

Het besluit om een nieuwe buitendienst te ontwikkelen is genomen.

November 2012

Memo vanuit het college naar de raad omschrijft het concept visiedocument “Partners in Beheer”. De vaststelling door de gemeenteraad of het college moet rond deze tijd zijn gebeurd.

Juni 2013

Memo vanuit het college aan het presidium met als doel het informeren inzake kernenbeleid. “Partners in Beheer”. De rol van de kernbeheerder en zijn taken en bevoegdheden worden in deze memo uiteengezet.

Februari 2014

Memo vanuit het college met de mededeling dat het programma wordt uitgevoerd en dat nog in te vullen onderdelen vorm hebben gekregen. De leefbaarheid van de woonomgeving is een verantwoordelijkheid van de gemeente, inwoners en bedrijven samen.

Kernen krijgen de ruimte eigen plannen uit te voeren en de buitendienst speelt daar met een nieuw beheerteam beter op in. Het team Meldingen Openbare Ruimte (MOR) wordt intern aangezocht en heeft als standplaats de gemeentewerf in Anna Paulowna. Het team Kernbeheer verdeelt kernbeheerders per gebied waar elke kernbeheerder het aanspreekpunt wordt voor de inwoners. Deze ontwikkeling moet rond 2018 voltooid zijn. De medewerkers worden goede training en begeleiding aangeboden.

3.3 Wat ligt er aan onderbouwing aan ten grondslag?

De gemeente Hollands Kroon is ontstaan in 2012. Dit creëerde de kans om tot een nieuwe buitendienst komen. In 2012 was in eerste instantie gekozen om de vier buitendiensten in stand te houden tot er een oplossing was gevonden.

In november 2012 is deze oplossing via een memo ter kennisgeving aan de raad gestuurd. Het programma “Partners in Beheer” benoemde een aantal kansen en mogelijkheden: toekomst van het bedrijf van de sociale werkplaats; samenwerking met andere gemeente in de kop van Noord-Holland; dienstverlening voor de inwoners, bedrijven en instellingen; burgerparticipatie en kernenbeleid; integraal beheer op basis van beeldkwaliteit; digitale dienstverlening; een vernieuwende organisatie op basis van de nieuwe organisatievisie.

3.4 Hoe is de verantwoording ten aanzien van het programma verlopen?

De betrokken ambtenaren hebben de afgelopen jaren meerdere presentaties gehouden voor de raad. Deze presentaties hadden altijd een informeel karakter. De presentatie vanuit het meldingenteam was eenmalig. Het kernbeheer geeft jaarlijks een presentatie. Het areaalbeheer heeft meerdere

informatieavonden voor de gemeenteraad georganiseerd. In september 2012 over de beeldkwaliteit openbare ruimte en in oktober 2014 over kernbeheer, bruggen en bomen.

Er zijn door de raad twee memo's ontvangen, in 2012 en 2014 waar de intenties (2012) en vooruitgang van de nieuwe buitendienst en "Partners in Beheer" uiteen werden gezet.

Er zijn geen verdere momenten van verantwoording geweest die tot herbevestiging, bijstelling of op enige andere manier tot een verandering van het beleid hebben geleid.

De vrijheid van de medewerkers om zelf keuzes te maken zonder tussenkomst van een beleidsmedewerker of de wethouder is volgens medewerkers en wethouder een prettige manier van werken. Er heeft weinig tot geen directe verantwoording plaats gevonden. Wel zijn de verplichte documenten en statistieken bewaard.

3.5 Heeft de gemeenteraad zijn kaderstellende rol kunnen pakken op dit programma?

Kaderstellen

De gemeenteraad is de afgelopen jaren met presentaties op de hoogte gehouden over het programma "Partners in beheer". Deze presentaties zijn gegeven door de betrokken medewerkers van de gemeente. Deze presentaties waren informeel van karakter en niet gericht op bijstelling en/of (her)bevestiging van het beleid. In 2012 en in 2014 zijn er memo's aan de raad gestuurd met een inhoudelijk uitleg over de intenties (2012) en vooruitgang (2014) van "Partners in beheer".

Het beleidsplan "Partners in Beheer" is door het College vastgesteld. In de memo van 22 november 2012 is de raad hierover ingelicht. De besluitenlijst van de vergadering van 20 december 2012 vermeldt geen besluit over de buitendienst van de gemeente Hollands Kroon. De raad heeft "Partners in Beheer" niet vastgesteld en daarmee niet de kaders gesteld, dit is gedaan door het college.

De gemeenteraadsleden zijn overwegend positief over het gevoerde beleid.

Controleren

Naast de presentaties en de twee memo's van het college aan de raad zijn er geen momenten geweest waarbij inzicht is gegeven in het programma. De gemeenteraad is in de opzet van het programma "Partners in Beheer" niet betrokken geweest. De informerende presentaties hebben niet tot kritische vragen geleid of om bijstelling van het beleid.

3.6 In het vraagstuk van doeltreffendheid hebben de inwoners van Hollands Kroon een belangrijke rol. Hoe komt deze tot uitdrukking?

De Inwoners zijn door het uitgevoerde beleid bij concrete projecten medeverantwoordelijk geworden voor het inrichten en onderhouden van de publieke ruimte. Er zijn volgens de kernbeheerders sinds de start van het programma inmiddels meer dan 200 initiatieven van de inwoners tot uitvoering gekomen. Inwoners mogen zelf voorstellen doen. De gemeente faciliteert de voorstellen die uitvoerbaar zijn met (de aankoop van) materiaal, expertise en begeleiding bij de realisatie van het plan.

Het onderhouden van de basiskwaliteit van het onderhoudsniveau van de openbare ruimte wordt, wanneer er geen animo is van de inwoners, door de gemeente zelf uitgevoerd. Het beeldkwaliteitsniveau wordt door de gemeente vastgesteld. De areaalbeheerder voert uit. De inwoner wordt niet betrokken bij de overweging welk beeldkwaliteitsniveau er op welke plek wordt toegepast.

Indicatieve burgerpeiling januari 2019

Op 16 januari 2019 is een kleine indicatieve burgerpeiling gehouden. Op straat zijn inwoners een aantal vragen gesteld over het programma "Partners in Beheer". Van de 57 ondervraagden hadden er drie van het programma gehoord. Deze burgerpeiling geeft geen representatief beeld over de gehele gemeente Hollands Kroon maar geeft wel aan dat het onder de groep ondervraagden niet erg bekend was. De enquêtes zijn afgenomen in de kernen Anna Paulowna, Wieringerwerf en Hippolytushoef.

Van de 57 respondenten hebben 56 de vraag: zou u willen meehelpen of meedenken aan de inrichting en onderhoud van de publieke ruimte in uw straat of buurt? Als volgt beantwoord: Nee: 32 (57,1%) en Ja: 24 (49,1%).

De respondenten (20 van de 57 respondenten) die bereid zijn om samen te werken is gevraagd waar zij aan mee willen werken. 11 respondenten (19% van het totaal) geven aan mee te willen denken aan de inrichting van de publieke ruimte. Er waren 5 (9% van het totaal) respondenten die aangeven dat ze mee willen helpen aan het onderhouden van de publieke ruimte. Er waren ook inwoners die zowel willen mee denken als mee helpen: 4 (7% van het totaal).

3.7 Hoe verhouden de doelen uit het programma zich tegenover de behaalde resultaten?

Leefomgeving:

<i>Doelen uit programma</i>	<i>Oordeel</i>
Laagdrempelig contact	Doel gehaald. De inwoners kunnen op gemakkelijke manier in contact komen met de medewerkers betrokken bij "Partners in Beheer"
Behoud van kwaliteit zoals in 2012	Deels gehaald. Het waarderingscijfer is gedaald van een 7,1 in 2012 naar een 6,9 in 2014 en een 6,8 in 2016. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten beoordeelt in 2018 de leefomgeving met een 7,8. De VNG hanteert andere meetwaarden en dat maakt de vergelijking onmogelijk. Uit de kleine inwonerpeiling en uit het gesprek met raadsleden is aangegeven dat het onderhoudsniveau (door de gemeenteraad zelf vastgesteld op niveau B) is verschaald.
Gezamenlijke verantwoordelijkheid	Deels gehaald. Niet elke inwoner is zich bewust van de eigen verantwoordelijkheid.

	De gemeente heeft effectief de verantwoordelijkheid voor de buitendienst een gedeelde verantwoordelijkheid gemaakt van gemeente en van de inwoners.
--	---

Dienstverlening:

<i>Doelen uit programma</i>	<i>Oordeel</i>
Beeldkwaliteitsniveaus	Gehaald. De gemeente heeft drie beeldkwaliteitsniveaus vastgesteld en handhaaft deze.
Op de hoogte houden inwoners	Deels gehaald. De communicatie schiet soms tekort. De raadsleden geven aan dat de communicatie over de openbare ruimte tekortschiet. Er zijn ook signalen dat dit wel gebeurt; ook hier is een verschil per locatie en situatie.
De inwoner betrekken bij de overweging welk beeldkwaliteitsniveau wordt toegepast.	Niet gehaald. De ambitie uit het kwaliteitsplan was om de inwoners erbij te betrekken. Het belevingsonderzoek is leidend voor het bepalen van het kwaliteitsniveau. Hier is in april 2012 onderzoek naar verricht. De inwoners zijn niet direct betrokken bij het vaststellen van de kwaliteitsniveaus.
Zelfsturende teams	Gehaald. De teams zijn zelfsturend, maar de samenwerking tussen de teams blijft een uitdaging in een concept van flex-werken (geldt voor elk organisatie-model).
Bereikbaarheid	Gehaald. Meldingen kunnen online worden gedaan. De kernbeheerders zijn bereikbaar via hun eigen website.

Ruimte voor betrokkenheid:

<i>Doelen uit programma</i>	<i>Oordeel</i>
Verantwoordelijkheid bij inwoner	Gedeeltelijk gehaald. Als in een bepaald gebied geen inwoner zich bereid toont te helpen, komt de verantwoordelijkheid weer bij de gemeente te liggen.
Basisniveau onderhoud	Gehaald. De gemeente onderhoudt een basisniveau. Het verschil tussen de verschillende beeldkwaliteitsniveaus is zichtbaar. Waarom een bepaald niveau toegepast wordt, is niet altijd even duidelijk.

Kaders voor partnerschap	Gehaald. De gemeente stelt de regels over de samenwerking op en handelt hiernaar. Er zijn geen indicaties dat de gemeente buiten de gestelde kaders handelt.
--------------------------	--

Regiegemeente:

<i>Doelen uit programma</i>	<i>Oordeel</i>
Uitbesteden	Gehaald. De gemeente heeft de onderhoudstaak uitbesteed.
Kernbeheer	Deels gehaald. Er is aandacht besteed aan het uitdragen van de taken van de kernbeheerders. Het bestaan van her kernbeheer en de taken van de kernbeheerder is nog niet alom bekend bij de inwoners.
Rol kernbeheerder	Gehaald. De rol van de kernbeheerders is zoals voorgenomen vormgegeven.

Digitalisering:

<i>Doelen uit programma</i>	<i>Oordeel</i>
Meldingen 24/7 mogelijk	Gehaald. Via de website en met de App (FIXI) kunnen meldingen 24/7 worden gedaan.
Informatie online beschikbaar	Niet gehaald. Veel informatie is niet herleidbaar via de website.

Organisatie en medewerkers:

<i>Doelen uit programma</i>	<i>Oordeel</i>
Het omvormen tot zelfsturende teams	Gehaald. De teams werken zelfsturend en zelfstandig.
Integrale aanpak	Deels gehaald. Er zijn verschillende teams aan het werk in de openbare ruimte. De aanpak is integraal maar het blijft een uitdaging om de integrale aanpak met de verschillende teams te realiseren.

Van visie naar organisatie:

<i>Doelen uit programma</i>	<i>Oordeel</i>
In 2018 is zelfbeheer een gegeven	Niet gehaald. Het is niet vanzelfsprekend om zaken in zelfbeheer weg te zetten. Er is niet overal sprake van zelfbeheer.
Verdeling strategisch en operationeel	Gehaald. De taakverdeling zoals in het beleidsdocument is omschreven is gevolgd.
Meldingen nemen af	Niet gehaald. De hoeveelheid meldingen is sterk toegenomen.

Meldingen openbare ruimte

Jaar	Aantal meldingen
2012	3.942
2013	3.240
2014	5.825
2015	6.201
2016	7.927
2017	9.341
2018	9.385

Implementatietraject.

<i>Doelen uit programma</i>	<i>Oordeel</i>
Nieuwe structuur beheerorganisatie	Gehaald. Beleidsdocument is gevolgd.
Heldere Kaders	Gehaald. Elk team heeft eigen afspraken gemaakt. Deze afspraken passen binnen de kaders van het programma Partners in Beheer.
Transparantie	Deels gehaald. Rol van de inwoner in de besluitvorming is onvoldoende zichtbaar.
Digitaal en goede communicatie	Deels gehaald. Intern en extern digitaal. Deels gehaald in verband met de nog storingsgevoelige app "Fixi".

Gebruikte documenten

- “Partners in beheer” Visie voor de gemeentelijke buitendienst 2018, Gemeente Hollands Kroon (2012)
- Memo College, ontwikkeling buitendienst, Gemeente Hollands Kroon, (22-11-2012)
- Memo College, stand van zaken ontwikkeling buitendienst, Gemeente Hollands Kroon, (24-02-2014)
- Memo college informeren inzake kernenbeleid (04-06-2013)
- Plan van Aanpak PIT team Beheer openbare ruimte, gemeente Hollands Kroon, (2017)
- Informerende memo aan de gemeenteraad over de burgerpeiling, gemeente Hollands Kroon, (13-02-2018)
- Openbare ruimte in beeld, onderzoek naar kwaliteit van de openbare ruimte, I&O Research Hoorn. (2012, 2014, 2016)
- Besluitenlijst oordeelvormende vergadering gemeenteraad Hollands Kroon, (20-12-2012)
- Besluitenlijst besluitvormende vergadering gemeenteraad Hollands Kroon, (20-12-2012)
- Uitgavenverantwoording Kernbeheer, (2015, 2016, 2017)
- Kwaliteitsplan openbare ruimte 2013-2018, (2013)

Interviews

- Sylvia Buczynski (raadslid)
- Rene Duistermaat (kernbeheerder)
- Willem Groot (raadslid)
- Theo Groot (wethouder)
- Pim de Herder (raadslid)
- Gerrit Roos (raadslid)
- Rob Schilder (areaalbeheer)
- Henno Tacx (team BOR)
- Wannoo Vink (team MOR)
- Marco de Vries (kernbeheerder)
- Liesbeth Vlietstra (raadslid)